

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ DIAKONIE ČCE MERKLÍN

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
„ŠKOLA BEZ BARIÉR“**

PŘÍLOHA Č.1

**PŘÍPRAVNÝ
STUPEŇ**

OBSAH

1. CHARAKTERISTIKA PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ

1.1. Přípravný stupeň základní školy speciální

1.2. Podmínky a organizace vzdělávání

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP V PŘÍPRAVNÉM STUPNI

2.1. Charakteristika výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

2.2. Rámcové cíle výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

2.3. Zásady výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

2.4. Formy a metody výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

2.5. Denní program

3. TRÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM /TVP

4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ V PS ZŠS

4.1. Charakteristika vzdělávacího obsahu výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

4.2. Vzdělávací oblasti

5. TEMATICKÉ CELKY

5.1. Charakteristika tematických vzdělávacích celků

5.2. Přehled tematických celků a podtémat / tematických okruhů /

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH UPRAVENÝ PRO POTŘEBY PS ZŠS

6.1. Vzdělávání dětí se středně těžkým mentálním postižením

6.2. Vzdělávání dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem

7. SOUBOR TÉMATICKÝCH CELKŮ /VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA/

7.1. Tematické celky a podtémata vzdělávání dětí se středně těžkým mentálním postižením

7.2. Tematické celky a podtémata vzdělávání dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem

1.CHARAKTERISTIKA PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ

1.1.Přípravný stupeň základní školy speciální

Školský zákon č.561/2004, §48a

1) Přípravný stupeň základní školy speciální byl zaveden do systému vzdělávací soustavy České republiky zákonem č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon „) je v § 48.Přípravný stupeň umožňuje nezbytnou přípravu na vzdělávání dětem s těžším stupněm mentálního postižení, postižením více vadami a autismem.

Ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální registrovanou církví nebo náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, je nezbytný souhlas ministerstva. V ostatních případech je ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální nezbytný souhlas krajského úřadu, pokud zřizovatelem uvedené školy není kraj nebo ministerstvo.

(2) O zařazení dítěte do třídy přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.

(3) Do třídy přípravného stupně základní školy speciální lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Třída přípravného stupně základní školy speciální má nejméně 4 a nejvýše 6 žáků.

(4) Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální trvá nejvýše 3 školní roky.Podle svých speciálních potřeb setrvávají děti jeden až tři školní roky.

(5) Na základě § 16 ods.9 školského zákona v přípravném stupni základní školy speciální je zajištěna podpůrná služba asistenta pedagoga

(6) Vzdělávání v PS není povinné, děti získávají osvědčení o absolvování příslušného ročníku

(7) Po ukončení přípravy na vzdělávání jsou děti zařazovány do nejvhodnější formy vzdělávání

1.2.Podmínky a organizace vzdělávání

Přijímání dětí

- do přípravného stupně přijímáme děti na základě rozhodnutí ředitelky školy
- děti přicházejí z rodiny nebo MŠ
- adaptační období závisí na kvalitní spolupráci s rodinou.Umožňujeme pobyt rodiče s dítětem ve třídě během několika prvních dnů

Kolektiv dětí

- Tvoří děti s mentálním postižením, kombinovanými vadami a autismem
- Ve škole je operativně otevíráno tolik tříd, kolik potřebuje škola pro vhodnou organizaci práce , individuální přístup a kvalitní výchovu a vzdělávání.
- Dle vyhlášky č. 73/2005 O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných § 10 odst.1 má třída, oddělení a studijní skupina zřízená pro žáky s těžkým zdravotním postižením nejméně 4 a nejvíce 6 žáků.

Personální zajištění

- Dle §8, odst. 6 ve třídách, odděleních a studijních skupinách určených pro žáky s těžkým zdravotním postižením mohou zabezpečovat výchovně vzdělávací činnost souběžně 3 pedagogičtí pracovníci, z nichž 1 je asistent pedagoga.
- V PS působí speciální pedagog a aprobační pro předškolní vzdělávání nebo pro základní vzdělávání.
- Na základě § 16 ods.9 školského zákona v přípravném stupni základní školy speciální je zajištěna podpůrná služba asistenta pedagoga

Věcné vybavení

- Třída je vybavena podle individuálních potřeb dětí.
- Máme: hračky,puzzle,ozvučné smyslové hry,stavebnice,smyslová deska,speciální štetce a tužky,prstové barvy a houbičky,protiskluzové podložky,pískovnička se šablonami,komunikační panel,interaktivní tabule,počítač se speciální klávesnicí,relaxační pytel,polohovací válec.

Organizace dne

- činnost přípravného stupně začíná v 8.50 hodin .
- Každé ráno začínáme biblickou chvilkou a přivítáním.
- činnost se dělí do bloků od 8.50 hodin do 13,00hodin
- jednotlivé bloky se dělí na dvacetiminutové činnosti s ohledem na psychohygienické podmínky.
- Uspořádání časového plánu dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity a odpočinku u jednotlivých dětí

Režim dne

- při uspořádání dne se snažíme sladit potřebu řádu a odpočinku
- poskytujeme dostatek času pro hru
- výchovná práce probíhá ve třech blocích,kdy střídáme řízenou činnost s pohybem či hrou

- činnosti probíhají společně nebo individuálně
- nešetříme pochvalou, odměnou a povzbuzením
- dbáme na denní pohyb venku
- pracovníci respektují individuální potřeby žáků

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP V PŘÍPRAVNÉM STUPNI

2.1. Charakteristika výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

- Cíl práce v tomto stupni tvoří přípravnou etapu pro zařazení žáka s mentálním postižením, pro žáky s více vadami a s PAS do základní školy speciální.
- Vzdělávání je individualizované, probíhá většinou na základě individuálních vzdělávacích plánů
- Součástí vzdělávání v PS je speciálně pedagogická péče individuální i skupinová
- Vzdělávání je v PS polodenní (čtyři hodiny denně, tzn. 20 hodin týdně)
- Preferujeme prožitkové učení a integrované učení hrou a činnostmi.
- Poskytujeme dětem dostatečný čas k prozkoumávání prostředí.
- Věnujeme značnou pedagogickou tvořivost v přístupu k jednotlivým žákům a hledáme pro každého z nich motivační činitele, které nám pomáhají ke zlepšení jejich pozornosti, koncentrace a rozvoje volných vlastností.
- Nabízíme spolupráci s logopedem, SPC, APLA, specialisty na zrakové a sluchové postižení.
- Pravidelně pořádáme rodičovská odpoledne. S rodiči se scházíme jedenkrát ročně a tvoříme společně individuální plán pro dítě.
- Dále nabízíme konzultace v případě problémové situace.
- Pomáháme rodičům, jak na děti působit, seznamujeme je s metodickými postupy při učení a posilujeme jejich sebedůvěru. Respektujeme skutečnost, že rodiče tráví s dětmi nejvíce času, znají své dítě nejlépe a proto bývají nekritičtí.
- Přípravný stupeň je tříletý, ale dítě nemusí všechny tři roky povinně absolvovat. Záleží na individuálních schopnostech dítěte.
- Náš ŠVP je zpracován dle Metodické pomůcky pro pedagogy – VÚP Jak zpracovat vzdělávací program v ŠVP přípravného stupně ZŠS.

2.2. Rámcové cíle výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

Hodnotový cíl - hodnotovým cílem je pro nás osvojení si základů hodnot společnosti.

Vzdělávací cíl - cílem vzdělávacím rozvíjíme poznání a učení .

Postojový cíl - vedeme děti k získávání osobní samostatnosti v rámci možností dětí.

Dílčí cíle jsou konkrétně rozpracované v integrovaných blocích.

2.3. Zásady výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

- S dětmi pracujeme soustavně a cílevědomě.
- Skupinovou péči spojujeme s individuální péčí.
- Činnosti doprovázíme názornou ukázkou.
- Neustálým opakováním podnětů v různých obměnách zajišťujeme trvalost získaných poznatků, dovedností a návyků.

- Jednotnost a důslednost požadavků na dítě prostupuje ve spolupráci s ostatními zaměstnanci školy.

2.4. Formy a metody výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

- pedagogické pozorování
- tematické vzdělávání
- činnostní a prožitkové učení
- řízené aktivity
- slovní metoda spojená s metodou názoru a předvádění
- metoda individuálního přístupu a respektování individuálních potřeb
- sociální učení jehož výsledkem je osvojení si základu sociálních rolí
- alternativní metody komunikace
- kompenzační a rehabilitační pomůcky pro výuku
- speciální didaktické materiály

2.5. Denní program

Denní program je sestaven z každodenně se opakujících činností. (řízené činnosti, pohybové aktivity, zdravotní cvičení, rehabilitační programy a programy speciálně pedagogické péče)

8,50	–	9,10	přivítání, komunikační chvílka
9,10	-	9,35	spontánní a řízené aktivity dle tematického celku / včetně speciálně pedagogické péče / ve skupině i individuálně
9,35	–	10,00	hygiena ,příprava na svačinu, svačina, úklid po svačině
10,00	-	10,40	smyslové hry, speciálně pedagogické péče / ve skupině i individuálně
10,40	-	11,30	oblékání, pobyt venku
11,30	-	12,15	hygiena, příprava na stolování, oběd
12,15	-	13,00	odpočinkové a relaxační činnosti

3. Třídní vzdělávací program / TVP /

Třídní vzdělávací program je důležitý pro :

- individualizaci TVP podle schopností jednotlivých dětí
- konkrétní podmínky třídy
- respektování stupně rozvoje a učení ve třídě
- kreativitu jednotlivých pedagogů

Charakteristika TVP

- je otevřený plán pedagoga, který vychází z ŠVP
- je upraven a naplňován ke konkrétní třídě dětí
- TVP je vypracován pro převažující většinu dětí ve třídě, ostatní děti mají IVP
- obsahuje konkrétní vzdělávací nabídku v rámci integrovaných bloků
- respektuje vzdělávací obsah tak, aby odpovídal možnostem a schopnostem dětí ve třídě
- zajišťuje, postoupnost od jednoduchého ke složitějšímu
- pedagog si TVP může upravovat, a využívá k zařazení i neočekávané situace a pružně zařazuje to, co děti přirozeně osloví nebo je zaujme
- časový plán je pouze orientační a je přizpůsoben podle schopností a dovedností dětí

4.VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ V PS ZŠS

4.1. Charakteristika vzdělávacího obsahu výchovy a vzdělávání v přípravném stupni

- Vzdělávací obsah je upraven tak, aby výstupy i dílčí cíle odpovídaly vzdělávacím potřebám dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem.
- Vzhledem k mentálním, psychickým a fyzickým odlišnostem jednotlivých dětí přistupujeme ke každému dítěti individuálně.
- Náš ŠVP je zpracován dle Metodické pomůcky pro pedagogy – VÚP Jak zpracovat vzdělávací program v ŠVP přípravného stupně ZŠS.
- Zahrnuje jen to, co svým rozsahem odpovídá době jednoho školního roku, v němž vzdělávání probíhá.
- Učivo je uspořádáno do ucelených částí v podobě integrovaných bloků. Integrovaný blok je způsob uspořádání vzdělávacího obsahu jednotlivých vzdělávacích oblastí, které se v blocích propojují / integrují/. Tento způsob vyhovuje psychologickým i didaktickým specifikům vzdělávání dětí předškolního věku, protože je pro dítě motivující a přehledný, nepřeskakuje z jedné věci na druhou.
- Předmětem integrovaných bloků je určitý výběr učiva RVP pro předškolní vzdělávání a s ohledem na mentální retardaci či kombinované vady. Výběr učiva do individuálního vzdělávacího plánu provádí pedagog vzhledem k postižení a individuálním schopnostem jednotlivých dětí .
- Vzdělávací obsah v ŠVP je zpracován stručně, v IVVP pedagog rozpracuje konkrétní úpravy
- Speciálně pedagogická péče probíhá individuálně (nebo je zařazena do tematických okruhů)
- Vzdělávací obsah má dvě povinné části a to :
 1. upravený vzdělávací obsah – na jehož základě pedagog vytváří tematické celky
 2. soubor tematických celků – vzdělávací nabídku
- Vzdělávací obsah je strukturován dvěma způsoby v závislosti na stupni postižení:
 - I.) vzdělávání dětí se středně těžkým mentálním postižením
 - biologická (dítě a jeho tělo)
 - psychologická (dítě a jeho psychika)
 - sociální (dítě a ten druhý)
 - sociokulturní (dítě a společnost)
 - enviromentální (dítě a svět)
 - II.) vzdělávání dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem

- rozvoj sebeobslužných a sociálních dovedností (hygienické návyky, sociální vztahy, adaptační schopnosti)
- rozvoj smyslového vnímání a intelektových schopností
- rozvoj komunikativních a interaktivních dovedností
- rozvoj hrubé i jemné motoriky (včetně rozvoje grafomotorických schopností a dovedností)
- rozvoj učebních a pracovních schopností a dovedností (rozvoj pozornosti a soustředění, zručnosti, praktických dovedností apod.)

4.2. Vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblasti jsou stanoveny v oblasti : biologické, sociální, sociokulturní, enviromentální a jsou uvedeny jako : **Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho psychika, Dítě a společnost, Dítě a svět.**

Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou i pohybovou zdatnost, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit se sebeobslužným dovednostem a vést děti k zdravým životním návykům a postojům.

Dítě a jeho psychika

V oblasti psychologické je úsilí pedagoga zaměřené na podporu duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů a vůle, stejně tak i jeho sebevyjádření, rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Dítě a ten druhý

Dílním cílem pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dítě a společnost

Pedagog v oblasti sociálně - kulturní uvádí dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvádí je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody v rámci jeho možností ve svém sociálním prostředí.

Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v enviromentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí.

5. TEMATICKÉ CELKY

5.1. Charakteristika tematických vzdělávacích celků

- *Tvorba tematických celků vychází ze vzdělávacího obsahu.*
- *Témata jsou volena tak, aby byla dětem srozumitelná a pedagog mohl rozvíjet do dílčích témat.*
- *Každé téma obsahuje vzdělávací cíle, navrhne činnost a dílčí tematické okruhy /podtémata /.*
- *Tematické bloky jsou vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezové.*

- *V každém tematickém celku jsou zastoupeny všechny vzdělávací oblasti – celek nazýváme integrovaný blok.*
- *Obsah vzdělávání je v ŠVP uspořádán do tematických celků.*
- *Časový plán jednotlivých tematických celků je formální ale v praxi nejsou pevně ohraničena. Je otevřený pro aktuální situace, změny a především vzhledem ke stupni postižení jednotlivých dětí pro vstupy dětí i tvořivost učitelů, zpravidla trvá šest týdnů.*
- *Témata se váží k přírodním a společenským jevům a situacím, s nimiž se dítě přirozeně setkává v průběhu kalendářního roku.*
- *Učitelky ve třídách si vypracují TVP / třídní vzdělávací plán / tak, že témata podrobněji rozpracují do časových období podle výsledků vzdělávání.*
- *Úroveň očekávaných výstupů je v ŠVP odlišena pro vzdělávání dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem a vzdělávání dětí se středně těžkým mentálním postižením*

5.2. Přehled tematických celků a podtémat / tematických okruhů /

I. Hurá do školy

Kamarádi

II. Foukej, foukej větříčku

Začíná foukat

Péče o zdraví, ovoce a zelenina

III. Rolničky, rolničky

Mikuláš

Vánoční zvyky

IV. Bude zima, bude mráz

Padá sníh

Zimní sporty a oblečení

Předměty denní potřeby

VI. Jaro, jaro, jaro už je tu :

Je tu jaro

Domácí a hospodářská zvířata

Velikonoce

VII. Svět kolem nás
Domáci a hospodářská zvířata
Co už umím

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH UPRAVENÝ PRO POTŘEBY PS ZŠS

6.1. Vzdělávání dětí se středně těžkým mentálním postižením

Vzdělávací oblast biologická (dítě a jeho tělo)

Vzdělávací záměry :

Stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte. Podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou i pohybovou zdatnost, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit se sebeobslužným dovednostem a vést děti k zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- uvědomění si vlastního těla
- vytváření a upevňování základních hygienických návyků
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- rozvoj smyslového vnímání a využívání jednotlivých smyslů, vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči
- utváření a osvojování základních manuálních a praktických dovedností
- osvojení si poznatků o lidském těle, jeho zdraví a o pohybových činnostech
- osvojení si poznatků dovedností důležitých k podpoře zdraví, uvědomění si pocitu bezpečí z hlediska prostředí a mezilidských vztahů
- vytváření návyků směřujících ke zdravému životnímu stylu

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- zachovávat správné způsoby držení těla / pokud mu v tom nebrání postižení /
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci ve známém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- využívat jednotlivé smysly k vnímání a rozlišování v konkrétních situacích
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické návyky / osobní hygiena, příjem stravy a tekutin, oblékání, svlékání, obouvání /
- zvládat jednoduchou obsluhu a jednoduché pracovní úkony
- pojmenovat části těla
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc

Vzdělávací oblast psychologická (dítě a jeho psychika)

Vzdělávací záměry :

Rozvíjet intelekt dítěte , řeč a jazyka, poznávací procesy a funkce,jeho city a vůli. Podporovat jeho sebepojetí, sebepoznání, kreativitu a sebevyjádření. Podporovat duševní pohodu dítěte, rozvíjet jeho psychickou zdatnost.

JAZYK A ŘEČ

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- rozvoj komunikativních dovedností / verbálních i neverbálních /
- rozvoj slovní zásoby a správné výslovnosti
- využívání alternativních metod komunikace u dětí se závažnými komunikačními problémy
- soustředění a koncentraci pozornosti na danou činnost po určitou dobu
- osvojení si některých základních poznatků a grafomotorických dovedností, které předcházejí čtení a psaní

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- rozpoznat, případně pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- domluvit se slovy i gesty, snažit se o srozumitelnost při komunikaci
- rozlišovat a napodobovat výslovnost
- porozumět slyšenému
- formulovat jednoduché otázky, sestavovat odpovědi a slovně reagovat
- učit se nová slova a používat je
- sledovat a poslouchat četbu / krátký příběh, pohádku /, poslouchat hudbu
- jednoduše popsat situaci podle obrázku
- rozlišovat některé používané symboly
- sledovat očima zleva doprava

POZNÁVACÍ SHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST, FANAZIE, MYŠLENKOVÉ OPERACE

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- rozvoj smyslového vnímání, vizuomotoriku, prostorové orientace
- utváření a posilování rozlišovacích schopností
- posilování přirozených poznávacích citů /zvědavost, zájem, radost z objevování apod. /
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci / abeceda,čísla /

- vytváření základů pro práci s informacemi

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- soustředit se na činnost a udržet pozornost
- poznat a rozlišit podněty z vnějšího okolí
- poznat a pojmenovat předměty denní potřeby
- vnímat nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- chápat prostorové a směrové pojmy / vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, vedle, mezi .../
- chápat elementární časové pojmy / teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima /
- orientovat se ve známém prostředí

SEBEPOJETÍ, CITY, VŮLE

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- rozvoj schopnosti sebeovládání a soustředění na určitou činnost
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet a rozvíjet je
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich podpory
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí
- vyjádřit souhlas i nesouhlas
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- soustředit se na určitou činnost skupinovou i individuální
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí / soucit, radost, náklonnost /
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků

Vzdělávací oblast sociální (dítě a ten druhý)

Vzdělávací záměry :

Utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti či dospělému, podporovat dětská přátelství, posilovat touhu dítěte k navazování vztahů, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat stálost a pohodu vytvářejících se vztahů

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- seznamování s pravidly chování k druhým lidem
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností, důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k ostatním lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem / v rodině, ve třídě, v dětské herní skupině /
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochranu osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- navazovat kontakty s dospělými ze svého nejbližšího okolí
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vhodně komunikovat s druhými dětmi, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- vyjadřovat své individuální potřeby
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, ve třídě, ve škole
- spolupracovat s ostatními a respektovat potřeby jiného dítěte
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc

Vzdělávací oblast sociokulturní (dítě a společnost)

Vzdělávací záměry :

Uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních a kulturních hodnot, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje , umožnit jim aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- poznávání pravidel společenského soužití, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v přirozeném sociokulturním prostředí

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí / spolupracovat, spolupodílet se /,přináležet k tomuto společenství / ke třídě, k ostatním dětem /
- vnímání a přijímání základních uznávaných hodnot

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými a dětmi / zdravít, rozloučit se, poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn /
- pochopit, že každý má ve společenství / v rodině, ve třídě, v herní skupině / svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy a plnit jednoduché příkazy
- chovat se k druhým zdvořile
- dodržovat pravidla her a jiných činností
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami

Vzdělávací oblast enviromentální (dítě a svět)

Vzdělávací záměry :

Založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí, vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- osvojení si základních dovedností důležitých pro bezpečnost dítěte a jeho ochranu před nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí / doma, v budově školy, blízkém okolí /
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma i ve třídě opakují
- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnost / na ulici, na hřišti, v obchodě /

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit / vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc /
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví a okolní prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

6.2. Vzdělávání dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem

Vzdělávací oblasti, resp. vzdělávací záměry, dílčí cíle i výstupy odpovídají vzdělávacím potřebám dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem

Rozvoj sebeobslužných a sociálních dovedností (hygienické návyky, sociální vztahy, adaptační schopnosti)

Vzdělávací záměry :

Stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte. Podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou i pohybovou zdatnost, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit se sebeobslužným dovednostem a vést děti k zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- uvědomění si vlastního těla
- vytváření a upevňování základních hygienických návyků
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- rozvoj smyslového vnímání a využívání jednotlivých smyslů, vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči
- utváření a osvojování základních manuálních a praktických dovedností
- osvojení si poznatků o lidském těle, jeho zdraví a o pohybových činnostech

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- zachovávat správné způsoby držení těla / pokud mu v tom nebrání postižení /
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci ve známém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- využívat jednotlivé smysly k vnímání a rozlišování v konkrétních situacích
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické návyky / osobní hygiena, příjem stravy a tekutin, oblékání, svlékání, obouvání /
- zvládat jednoduchou obsluhu a jednoduché pracovní úkony
- pojmenovat části těla

Rozvoj smyslového vnímání a intelektových schopností

Vzdělávací záměry :

Rozvíjet intelekt dítěte , řeč a jazyka, poznávací procesy a funkce,jeho city a vůli. Podporovat jeho sebepojetí, sebepoznání, kreativitu a sebevyjádření. Podporovat duševní pohodu dítěte, rozvíjet jeho psychickou zdatnost.

JAZYK A ŘEČ

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- rozvoj komunikativních dovedností / verbálních i neverbálních /
- využívání alternativních metod komunikace u dětí se závažnými komunikačními problémy
- soustředění a koncentraci pozornosti na danou činnost po určitou dobu
- osvojení si některých základních poznatků a grafomotorických dovedností, které předcházejí čtení a psaní

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- rozpoznat, případně pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- domluvit se slovy i gesty, snažit se o srozumitelnost při komunikaci
- rozlišovat a napodobovat výslovnost
- porozumět slyšenému
- sledovat a poslouchat četbu / krátký příběh, pohádku / , poslouchat hudbu
- rozlišovat některé používané symboly

POZNÁVACÍ SHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST, FANAZIE, MÝŠLENKOVÉ OPERACE

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- rozvoj smyslového vnímání, vizuomotoriku, prostorové orientace
- utváření a posilování rozlišovacích schopností
- posilování přirozených poznávacích citů /zvědavost, zájem, radost z objevování apod. /
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci / abeceda,čísla /

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- soustředit se na činnost a udržet pozornost
- poznat a rozlišit podněty z vnějšího okolí
- poznat a pojmenovat předměty denní potřeby
- vnímat nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat elementární časové pojmy ve struktuře dne
- orientovat se ve známém prostředí

SEBEPOJETÍ, CITY, VŮLE

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- rozvoj schopnosti sebeovládání a soustředění na určitou činnost
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet a rozvíjet je
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich podpory
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí
- vyjádřit souhlas i nesouhlas
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- soustředit se na určitou činnost skupinovou i individuální
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků

Rozvoj komunikativních a interaktivních dovedností

Vzdělávací záměry :

Utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti či dospělému, podporovat dětská přátelství, posilovat touhu dítěte k navazování vztahů, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat stálost a pohodu vytvářejících se vztahů

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- seznamování s pravidly chování k druhým lidem
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností, důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k ostatním lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem / v rodině, ve třídě, v dětské herní skupině /
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochranu osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- navazovat kontakty s dospělými ze svého nejbližšího okolí
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vhodně komunikovat s druhými dětmi, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
- vyjadřovat své individuální potřeby
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, ve třídě, ve škole
- spolupracovat s ostatními a respektovat potřeby jiného dítěte
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování

Rozvoj hrubé i jemné motoriky (včetně rozvoje grafomotorických schopností a dovedností)

Vzdělávací záměry :

Uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních a kulturních hodnot, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje , umožnit jim aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- poznávání pravidel společenského soužití, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v přirozeném sociokulturním prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí / spolupracovat, spolupodílet se /,přináležet k tomuto společenství / ke třídě, k ostatním dětem /
- vnímání a přijímání základních uznávaných hodnot

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými a dětmi / zdravít, rozloučit se, poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn /
- pochopit, že každý má ve společenství / v rodině, ve třídě, v herní skupině / svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- adaptovat se na život ve škole, zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy a plnit jednoduché příkazy
- dodržovat pravidla her a jiných činností
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami

Rozvoj učebních a pracovních schopností a dovedností (rozvoj pozornosti a soustředění, zručnosti, praktických dovedností apod.)

Vzdělávací záměry :

Založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí, vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Pedagog u dítěte podporuje :

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- osvojení si základních dovedností důležitých pro bezpečnost dítěte a jeho ochranu před nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Dílčí výstupy :

Dítě by v rámci svých možností a individuálních schopností mělo zpravidla dokázat :

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí / doma, v budově školy, blízkém okolí /
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma i ve třídě opakují
- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnost / na ulici, na hřišti, v obchodě /
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

7. SOUBOR TÉMATICKÝCH CELKŮ /VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA/

7.1. Tématické celky a podtémata vzdělávání dětí se středně těžkým mentálním postižením

I. Hurá do školy

Kamarádi

Děti seznamujeme s prostředím školy, pomáháme jim zvykat si na nové prostředí, vytváříme společná pravidla vzájemných vztahů, chování a komunikace. Povídáme si o rodině a škole, budeme posilovat získávání sebevědomí, jejich jistoty v prostředí školy a důvěry ke spolužákům a dalším pedagogickým pracovníkům. V rámci jejich možností vedeme děti k vytváření kladných vztahů k místu, kde žijí.

Časový rozsah : 6 týdnů /září, říjen

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Postupně zvládnou přechod z rodiny do školy*
- *Reaguje na své jméno*
- *Seznámí se s prostředím školy, naučí se důvěře k učitelům*
- *Zapamatují si jména dětí a učitelů ve třídě a škole*
- *Naučí se chápat a zachovávat dohodnutá pravidla*
- *Představí svou rodinu, zvládnou odloučení na určitou dobu*
- *Děti budou vhodnou komunikací, i alternativní, komunikovat s dětmi i učitelkami*
- *Zapojí se aktivně do nabízených aktivit*
- *Naučí se společně stolovat*
- *Zvládnou základní sebeobsluhu*

Navrhované okruhy činností :

- *Činnosti zajišťující spokojenost a radost dětí*
- *Hry k poznávání sociálních rolí*
- *Činnosti zaměřené k vytváření a chápání pojmů*
- *Praktické seznámení dětí s prostředím třídy, školy, zahrady a nejbližším okolí*
- *Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny*
- *Hry sluchové a rytmické*
- *Cvičení protahovací a polohovací*
- *Výtvarné činnosti – hry s barvou, modelování*
- *Hry a činnosti zaměřené na komunikaci i alternativní komunikaci*
- *Činnosti relaxační, zajišťující zdravou atmosféru*

II. Foukej, foukej větríčku

Zaměříme se na určování počasí, na podzim a jeho charakteristické znaky. Novým dětem se budeme snažit usnadňovat jejich adaptaci, dále posilovat kamarádské vztahy dětí. Vytvoříme příležitosti k procvičování psychomotorických dovedností dětí, k rozvíjení řeči a komunikace vůbec. Seznámíme se s pojmenováním některých druhů ovoce a zeleniny a jejich úloze ve správné výživě.

Časový rozsah : 6 týdnů /říjen, listopad

Začíná foukat

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Prizpůsobí se novému prostředí, budou spokojené a aktivní*
- *Seznámí se s různými výtvarnými technikami*
- *Naučí se jednoduchá slova, říkadla, krátkou píseň k tématu*
- *Naučí se vědomě napodobovat jednoduché pohyby*
- *Budou se učit správně dýchat*
- *Seznámí se s koordinací ruky a oka*
- *Rozhoduje o svých volnočasových činnostech*

Navrhované okruhy činností :

- *Činnosti zajišťující spokojenost a radost dětí*
- *Spontánní hra, volné hry*
- *Experimenty s předměty a materiály*
- *Přímé pozorování počasí a jiných jevů*
- *Výtvarné činnosti využívající podzimních podnětů*
- *Komunikační a jazyková cvičení*
- *Poslech relaxační hudby*
- *Napodobování pohybů*
- *Tematické vycházky*
- *Cvičení v projevování svých přání*

Péče o zdraví, ovoce a zelenina

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Rozumí jednoduchým pojmům, pokynům a je schopno je používat*
- *Pojmenuje části těla*
- *Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti stolování a sebeobsluhy*
- *Rozlišuje, co prospívá zdraví, chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví a bezpečí svoje i ostatních*
- *Vyjádří souhlas i nesouhlas, vyjádří své přání verbálně nebo jinak*
- *Ovládá koordinaci oka a ruky při zacházení s grafickým a výtvarným materiálem*
- *Zvládá základní pohybové dovednosti*

- *Orientuje se v časovém režimu dne*

Navrhované okruhy činností :

- *Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých znakových systémů / obrázků, piktogram,...*
- *Poznávání druhů ovoce a zeleniny*
- *Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí*
- *Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci a osobního bezpečí*
- *Cvičení v projevování svých přání*
- *Hry a činnost zaměřené na cvičení pojmové paměti*
- *Činnosti na cvičení grafomotoriky*
- *Zdravotně zaměřené činnosti na vyrovnávací, protahovací, uvolňovací a relaxační cvičení*
- *Činnosti odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru*

III. Rolničky, rolničky

Stimulujeme a podporujeme růst a neurosvalový vývoj dítěte. Budeme u dětí podporovat duševní pohodu a rozvíjet psychickou zdatnost. Povedeme děti k chápání pokynů od jednoduchých k složitějším. Pomáháme dítěti osvojit si potřebné dovednosti a návyky a zapojíme je do světa vánočních zvyků.

Časový rozsah : 4 týdny / prosinec

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Správně vyslovovat, ovládat dech a tempo řeči*
- *Pojmenovat většinu toho, co ho obklopuje, i alternativní komunikace*
- *Porozumí slyšenému*
- *Všimá si změn ve svém okolí*
- *Napodobí zacházení s pomůckami a materiálem*
- *Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a zdravotně zaměřená cvičení*
- *Má povědomí o kulturních a společenských zvycích*
- *Sladí pohyb se zpěvem*

Navrhované okruhy činností :

- *Hry a činnosti zaměřené na rozvoj řeči a jazyka*
- *Poslech čtených či vyprávěných pohádek*
- *Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami a materiálem*
- *Lokomoční a pohybové činnosti*
- *Pozorování kulturních jevů v okolí dítěte*
- *Rytmická cvičení hrou na tělo*
- *Hudební poslechové činnosti koledy*

- Výroba vánočních dárků, ozdob, pečení cukroví
- Zdobení vánočního stromku

IV. Bude zima, bude mráz

Postupně budeme zakládat u dětí elementární povědomí o okolním světě a umožníme mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody. Obohacujeme vzájemnou komunikaci a rozvíjíme poznávací procesy a jejich funkce. Učíme děti sebeobslužným dovednostem, základním hygienickým návykům. Rozvíjíme u dětí pohybové, manipulační a grafomotorické dovednosti.

Časový rozsah : leden, únor, březen

Padá sníh

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- Zvládá jemnou motoriku s drobnými nástroji a grafickým materiálem
- Vnímá a rozlišuje zrakem a hmatem, sluchem
- Zvládá třídění a přiřazování, uspořádání a porovnávání materiálu
- Aktivně si všímá, co se okolo něj děje, orientuje se v rozmanitostech a proměnách
- Vědomě napodobuje pohyby a rytmičuje
- Rozšiřuje svou slovní zásobu aktivní i pasivní, aktivně používá komunikaci i alternativní, s okolím

Navrhované okruhy činností :

- Grafické napodobování symbolů
- Smyslové a psychomotorické hry
- Motivovaná manipulace s předměty / třídění /
- Přirozené poznávání změn v přírodě
- Hudebně pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami
- Poznávání a přiřazování základních geometrických tvarů
- Obohacování slovní zásoby

Zimní sporty a oblečení

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- Adekvátně vyjádří svá přání
- Pochopí souvislost mezi počasím a tím, jak se oblékat
- Soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje a všímá si souvislostí
- Aplikuje naučené komunikační dovednosti k životu mezi lidmi
- Napodobuje činnosti a překonává pocity strachu
- Rytmičuje jména, slova a jednoduchá říkadla
- Aktivně napodobuje polohy a pohyby těla

Navrhované okruhy činností :

- Spontánní hra
- Pozorování přírodních jevů
- Hry a činnosti zaměřené na cvičení mechanické a logické paměti
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity
- Hry ve sněhu
- Jednoduchá rytmizace na bubínek, hůlky
- Cvičení obratnosti při změně postojů a poloh v kinetických hrách
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti oblékání

Předměty denní potřeby

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- Poznává, pojmenovává a používá předměty denní potřeb
- Využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá
- Napodobuje různé předvedené činnosti
- Chápe a plní jednoduché příkazy
- Ovládá dovednosti předcházející psaní

Navrhované okruhy činností :

- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru
- Konstruktivní hry a grafické činnosti
- Konkrétní operace s materiálem / třídění, přiřazování, uspořádání /
- Obohacování slovní zásoby
- Dechová cvičení, zdravotní cviky, pohybové hry
- Smyslové hmatové hry
- Cvičení koordinace oka a ruky
- Poslech relaxační hudby

VI. Jaro, jaro ,jaro už je tu :

Zaměříme se na rozvoj smyslového vnímání, osvojení si poznatků o těle a o pohybových činnostech. Posilujeme přirozené poznávací schopnosti a rozvíjíme přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému / pojmovému /. Vedeme děti k ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, budeme rozvíjet jemnou a hrubou motoriku. Pozorujeme s dětmi změny v přírodě a posilujeme jejich povědomí o kulturním životě .

Časový rozsah : 5 týdnů / březen, duben/

Je tu jaro

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo*
- *Dovede postupovat podle pokynů a zadanou práci dokončit*
- *Vyjadřuje své potřeby, dorozumívá se s ostatními*
- *Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní*
- *Dovede využít knížky k rozšíření slovní zásoby v jednoduchém říkadla, písni*
- *Aplikuje naučené dovednosti, zajíma se o okolní dění*
- *Aktivně se zapojí do nabízených činností*

Navrhované okruhy činností :

- *Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti*
- *Porovnávání a uspořádání podle určitého pravidla*
- *Hry a činnosti zaměřené na rozvoj řeči*
- *Smyslové hry na poznávání barev*
- *Zapamatování jednoduché říkanky*
- *Pozorování změn v přírodě*
- *Pohybové činnosti na vycházkách*

Velikonoce

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Podílí se na jednoduchých činnostech*
- *Využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály*
- *Rozvíjí si jazykové dovednosti*

Navrhované okruhy činností :

- *Přípravy a realizace velikonoční výzdoby*
- *Barvení vajíček, výroba velikonočních symbolů*
- *Jazykové a komunikační chvílky*

VII. Svět kolem nás

V rámci možností dětí je povedeme k poznávání okolního světa, jeho materiálních i kulturních hodnot a uvedeme je do pravidel soužití s ostatními lidmi. Procvičujeme poznávací procesy, komunikaci a posilujeme jeho psychickou zdatnost. Podporujeme jeho fyzickou pohodu a zlepšujeme tělesnou zdatnost v oblasti jemné i hrubé motoriky .Zaměříme se na smyslové vnímání.

Časový rozsah : 8 týdnů květen, červen

Zvířátka kolem nás

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Dovede využít informativní prostředky / knížky, encyklopedie /*
- *Rozšiřuje a aktivně používá nová slova*
- *Pracuje s různými materiály a hračkami*
- *Dovede postupovat podle pokynů*
- *Rozlišuje zvířata podle zvuků*
- *Chápe prožitek a vyjádří jej adekvátním způsobem*
- *Všímá si změn a dění v okolí*

Navrhované okruhy činností :

- *Výtvarné činnosti – tupování, malování, stříhání, modelování*
- *Vycházky do okolí*
- *Manipulační hry*
- *Prohlížení a třídění obrázků*
- *Smyslové hry na poznávání hlasů zvířat*
- *Činnosti zaměřené na poznávání a pojmenování domácích zvířat*
- *Návštěva statku*
- *Napodobování pohybů, koordinační cvičení, rytmické hry*

Co už umím

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Uplatňuje návyky v základních formách společenského chování*
- *Má ohled na potřeby druhého*
- *Všímá si změn a dění v okolí*
- *Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích*
- *Pozoruje, zkoumá, experimentuje a užívá jednoduchých pojmů, znaků*
- *Orientuje se bezpečně v nejbližším okolí*

Navrhované okruhy činností :

- *Hry přirozené i modelové situace*
- *Hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů*
- *Sledování rozmanitostí v přírodě*
- *Manipulační činnosti s pískem*
- *Umožnit hru na jednoduchý hudební nástroj*
- *Koordinační cvičení na zahradě*

- *Vycházky do okolí, jak přecházet silnici*

7.2. Tématické celky a podtémata vzdělávání dětí s těžším stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem

I. Hurá do školy

Kamarádi

Děti seznamujeme s prostředím školy, pomáháme jim zvykat si na nové prostředí, vytváříme společná pravidla vzájemných vztahů, chování a komunikace. Budeme posilovat získávání sebevědomí, jejich jistoty v prostředí školy a důvěry ke spolužákům a dalším pedagogickým pracovníkům. V rámci jejich možností vedeme děti k vytváření kladných vztahů k místu, kde žijí.

Časový rozsah : 6 týdnů /září,říjen

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Postupně zvládnou přechod z rodiny do školy*
- *Reaguje na své jméno*
- *Seznámí se s prostředím školy, naučí se důvěře k učitelům*
- *Rozumí jednoduchým pojmům a je schopen je používat*
- *Děti budou vhodnou komunikací, i alternativní , komunikovat s dětmi i učitelkami*
- *Naučí se společně stolovat*
- *Zvládnou základní sebeobsluhu*

Navrhované okruhy činností :

- *Činnosti zajišťující spokojenost a radost dětí*
- *Hry k poznávání sociálních rolí*
- *Činnosti zaměřené k vytváření a chápání pojmů*
- *Praktické seznámení dětí s prostředím třídy, školy, zahrady a nejbližším okolí*
- *Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny*
- *Hry sluchové a rytmické*
- *Cvičení protahovací a polohovací*
- *Výtvarné činnosti – hry s barvou,modelování*
- *Hry a činnosti zaměřené na komunikaci i alternativní komunikaci*
- *Činnosti relaxační, zajišťující zdravou atmosféru*

II. Foukej, foukej větříčku

Zaměříme se na určování počasí, na podzim a jeho charakteristické znaky. Novým dětem se budeme snažit usnadňovat jejich adaptaci, dále posilovat kamarádské vztahy dětí. Vytvoříme příležitosti k procvičování psychomotorických dovedností dětí, k rozvíjení řeči a komunikace vůbec. Seznámíme se s pojmenováním některých druhů ovoce a zeleniny a jejich úloze ve správné výživě.

Časový rozsah : 6 týdnů /říjen,listopad

Začíná foukat

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Prizpůsobí se novému prostředí, budou spokojené a aktivní*
- *Seznámí se s různými výtvarnými technikami*
- *Naučí se jednoduchá slova, říkadla, krátkou píseň k tématu*
- *Naučí se vědomě napodobovat jednoduché pohyby*
- *Budou se učit správně dýchat*
- *Seznámí se s koordinací ruky a oka*
- *Rozhoduje o svých volnočasových činnostech*

Navrhované okruhy činností :

- *Činnosti zajišťující spokojenost a radost dětí*
- *Spontánní hra, volné hry*
- *Smyslové hry*
- *Přímé pozorování počasí a jiných jevů*
- *Výtvarné činnosti využívající podzimních podnětů*
- *Komunikační a jazyková cvičení*
- *Poslech relaxační hudby*
- *Napodobování pohybů*
- *Tematické vycházky*
- *Cvičení v projevování svých přání*

Péče o zdraví, ovoce a zelenina

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Rozumí jednoduchým pojmům, pokynům a je schopno je používat*
- *Uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla*
- *Pojmenuje části těla*
- *Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti stolování a sebeobsluhy*
- *Řeší známé situace na základě nápodoby či opakování*
- *Vyjádří souhlas i nesouhlas, vyjádří své přání verbálně nebo jinak*
- *Ovládá koordinaci oka a ruky při zacházení s grafickým a výtvarným materiálem*
- *Zvládá základní pohybové dovednosti*
- *Orientuje se v časovém režimu dne*

Navrhované okruhy činností :

- *Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých znakových systémů / předmět, fotografie, obrázek, piktogram,../*
- *Poznávání druhů ovoce a zeleniny*
- *Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí*
- *Cvičení v projevování svých přání*
- *Hry a činnost zaměřené na cvičení pojmové paměti*
- *Činnosti na cvičení grafomotoriky*

- Zdravotně zaměřené činnosti na vyrovnávací, protahovací, uvolňovací a relaxační cvičení
- Činnosti odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru

III. Rolničky, rolničky

Mikuláš, vánoce

Stimulujeme a podporujeme růst a neurosvalový vývoj dítěte. Budeme u dětí podporovat duševní pohodu a rozvíjet psychickou zdatnost. Povedeme děti k chápání pokynů od jednoduchých k složitějším. Pomáháme dítěti osvojit si potřebné dovednosti a návyky a zapojíme je do světa vánočních zvyků.

Časový rozsah : 4 týdny / prosinec

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Pojmenovat většinu toho, co ho obklopuje, i alternativní komunikace*
- *Porozumí slyšenému*
- *Všímá si změn ve svém okolí*
- *Napodobí zacházení s pomůckami a materiálem*
- *Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a zdravotně zaměřená cvičení*
- *Má povědomí o kulturních a společenských zvycích*
- *Sladí pohyb se zpěvem*

Navrhované okruhy činností :

- *Hry a činnosti zaměřené na rozvoj řeči a jazyka*
- *Poslech čtených či vyprávěných pohádek*
- *Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami a materiálem*
- *Lokomoční a pohybové činnosti*
- *Pozorování kulturních jevů v okolí dítěte*
- *Rytmická cvičení hrou na tělo*
- *Hudební poslechové činnosti koledy*
- *Výroba vánočních dárků, ozdob, pečení cukroví*
- *Zdobení vánočního stromku*

IV. Bude zima, bude mráz

Postupně budeme zakládat u dětí elementární povědomí o okolním světě a umožníme mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody. Obohacujeme vzájemnou komunikaci a rozvíjíme poznávací procesy a jejich funkce. Učíme děti sebeobslužným dovednostem, základním hygienickým návykům. Rozvíjíme u dětí pohybové, manipulační a grafomotorické dovednosti.

Časový rozsah : leden, únor, březen

Padá sníh

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Zvládá jemnou motoriku s drobnými nástroji a grafickým materiálem*
- *Vnímá a rozlišuje zrakem a hmatem, sluchem*
- *Zvládá třídění a přiřazování materiálu*
- *Aktivně si všímá, co se okolo něj děje*
- *Vědomě napodobuje pohyby a rytmitizuje*
- *Rozšiřuje svou slovní zásobu aktivní i pasivní, aktivně používá komunikaci i alternativní, s okolím*

Navrhované okruhy činností :

- *Grafické napodobování symbolů*
- *Smyslové a psychomotorické hry*
- *Motivovaná manipulace s předměty / třídění /*
- *Přirozené poznávání změn v přírodě*
- *Hudebně pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami*
- *Obohacování pasivní i aktivní slovní zásoby*

Zimní sporty a oblečení

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Adekvátně vyjádří svá přání*
- *Pochopí souvislost mezi počasím a tím, jak se oblékat*
- *Soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje a všímá si souvislostí*
- *Aplikuje naučené komunikační dovednosti k životu mezi lidmi*
- *Napodobuje činnosti a překonává pocity strachu*
- *Rytmitizuje jména, slova*
- *Aktivně napodobuje polohy a pohyby těla*

Navrhované okruhy činností :

- *Spontánní hra*
- *Pozorování přírodních jevů*
- *Hry a činnosti zaměřené na cvičení mechanické a logické paměti*
- *Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity*
- *Hry ve sněhu*
- *Jednoduchá rytmitizace na bubínek, hůlky*
- *Cvičení obratnosti při změně postojů a poloh v kinetických hrách*
- *Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti oblékání*

Předměty denní potřeby

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Poznává, pojmenovává a používá předměty denní potřeby*
- *Využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály*
- *Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá*
- *Napodobuje různé předvedené činnosti*
- *Chápe a plní jednoduché příkazy*
- *Ovládá dovednosti předcházející psaní*

Navrhované okruhy činností :

- *Hry a praktické úkony procvičující používání předmětů denní potřeby*
- *Konstruktivní hry a grafické činnosti*
- *Konkrétní operace s materiálem / třídění, přiřazování, uspořádání /*
- *Obohacování slovní zásoby*
- *Dechová cvičení, zdravotní cviky, pohybové hry*
- *Smyslové hmatové hry*
- *Cvičení koordinace oka a ruky*
- *Poslech relaxační hudby*

VI. Jaro,jaro ,jaro už je tu :

Zaměříme se na rozvoj smyslového vnímání, osvojení si poznatků o těle a o pohybových činnostech. Posilujeme přirozené poznávací schopnosti a rozvíjíme přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému / pojmovému /. Vedeme děti k ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, budeme rozvíjet jemnou a hrubou motoriku.Pozorujeme s dětmi změny v přírodě a posilujeme jejich povědomí o kulturním životě .

Časový rozsah : 5 týdnů / březen, duben/

Je tu jaro

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence í:

- *Raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo*
- *Dovede postupovat podle pokynů a zadanou práci dokončit*
- *Vyjadřuje své potřeby, dorozumívá se s ostatními*
- *Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní*
- *Podílí se na jednoduchých praktických činnostech*
- *Aktivně se zapojí do nabízených činností*

Navrhované okruhy činností :

- *Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti*
- *Porovnávání a uspořádání podle určitého pravidla*
- *Hry a činnosti zaměřené na rozvoj řeči*
- *Smyslové hry na poznávání barev*
- *Pozorování změn v přírodě*
- *Pohybové činnosti na vycházkách*

Velikonoce

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Podílí se na jednoduchých činnostech*
- *Využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály*
- *Rozvíjí si jazykové dovednosti*

Navrhované okruhy činností :

- *Přípravy a realizace velikonoční výzdoby*
- *Barvení vajíček, výroba velikonočních symbolů*
- *Jazykové a komunikační chvílky*

VII. Svět kolem nás

V rámci možností dětí je povedeme k poznávání okolního světa, jeho materiálních i kulturních hodnot a uvedeme je do pravidel soužití s ostatními lidmi. Procvičujeme poznávací procesy, komunikaci a posilujeme jeho psychickou zdatnost. Podporujeme jeho fyzikou pohodu a zlepšujeme tělesnou zdatnost v oblasti jemné i hrubé motoriky .Zaměříme se na smyslové vnímání.

Časový rozsah : 8 týdnů květen,červen

Zvířátka kolem nás

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Prohlíží si obrázky a knížky*
- *Rozšiřuje a aktivně používá nová slova*
- *Pracuje s různými materiály a hračkami*
- *Dovede postupovat podle pokynů*
- *Rozlišuje domácí zvířata podle zvuků*
- *Všímá si změn a dění v okolí*

Navrhované okruhy činností :

- *Výtvarné a hudební činnosti*
- *Vycházky do okolí*
- *Manipulační hry*
- *Prohlížení a třídění obrázků*
- *Smyslové hry na poznávání hlasů zvířat*
- *Činnosti zaměřené na poznávání a pojmenování domácích zvířat*
- *Návštěva statku*
- *Napodobování pohybů, koordinační cvičení, rytmické hry*

Co už umím

Očekáváme, že děti v rámci svých možností plní tyto klíčové kompetence:

- *Uplatňuje návyky v základních formách společenského a pracovního chování*
- *Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů*
- *Všímá si změn a dění v okolí*
- *Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích*
- *Pozoruje, zkoumá, experimentuje a užívá jednoduchých pojmů, znaků*
- *Orientuje se bezpečně v nejbližším okolí*

Navrhované okruhy činností :

- *Hry přirozené i modelové situace*
- *Sledování rozmanitostí v přírodě*
- *Manipulační činnosti s pískem*
- *Hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému*
- *Koordinační cvičení na zahradě*
- *Vycházky do okolí, jak přecházet silnici*

